

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/65/2018
Identifikačné číslo spisu: 7115010035
Dátum vydania rozhodnutia: 8. septembra 2020
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7115010035.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Pavla Farkaša a sudkýň JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Martiny Zeleňakovej na verejnom zasadnutí konanom dňa 8. septembra 2020 v Bratislave, v trestnej veci obvineného Z. Z., pre pokračovací zločin porušovania predpisov o obehu tovaru v styku s cudzinou podľa § 254 ods. 1, ods. 4 písm. b) Trestného zákona a iné a o osvedčení sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia, vedenej na Okresnom súde Košice I, pod sp. zn. 5T/2/2015, o dovolaní ministra spravodlivosti Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Košice I z 9. februára 2018, sp. zn. 5T/2/2015, takto

r o z h o d o l :

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku sa vyslovuje, že uznesením Okresného súdu Košice I, sp. zn. 5T/2/2015 zo dňa 9. februára 2018, v ustanoveniach § 419 ods. 3 Trestného poriadku a § 50 ods. 4 Trestného zákona z dôvodu § 371 ods. 2 Trestného poriadku

b o l p o r u š e n ý z á k o n v p r o s p e c h

obvineného Z. Z., nar. XX. A. XXXX.

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušuje s a uznesenie Okresného súdu Košice I, sp. zn. 5T/2/2015 zo dňa 9. februára 2018, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice I rozsudkom z 20. januára 2015, sp. zn. 5T/2/2015, uznal obvineného Z. Z. za vinného z pokračovacieho zločinu porušovania predpisov o obehu tovaru v styku s cudzinou podľa § 254 ods. 1, ods. 4 písm. b) Trestného zákona (ďalej aj Tr. zák.) s poukazom na § 138 písm. b), písm. i) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s pokračovacím prečinom porušovania predpisov o štátnych technických opatreniach na označenie tovaru podľa § 279 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) a písm. i) Trestného zákona, na skutkovom základe uvedenom v

rozsudku. Obvinenému súd za spáchanie uvedeného činu podľa § 254 ods. 4, § 38 ods. 2, § 36 písm. l), § 37 písm. h), § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4, § 41 ods. 1 Trestného zákona uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere dvoch rokov. Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona obvinenému výkon trestu podmienienečne odložil. Podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona pri povolení podmienienečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody súd určil skúšobnú dobu na tri roky. Podľa § 65 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona obvinenému Z. Z. uložil trest vyhostenia v trvaní dvoch rokov.

Okresný súd Košice I uznesením z 9. februára 2018, sp. zn. 5T/2/2015, podľa § 50 ods. 4 Trestného zákona s použitím § 419 ods. 3 Trestného poriadku (ďalej aj Tr. por.) vyslovil, že podmienienečne odsúdený Z. Z., nar. XX. A. XXXX, v okrese N., obec J., Q., trvale bytom Q., I., ul. C. č. XX, okres Q., Y. F., sa v skúšobnej dobe podmienienečného odsúdenia uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Košice I, sp. zn. 5T/2/2015 z 20. januára 2015, osvedčil. Uznesenie odôvodnil tým, že citovaným rozhodnutím bol Z. Z. uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov, ktorého výkon bol podmienienečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní tri roky, pričom skúšobná doba obvinenému uplynula 21. januára 2017 (správne 21. januára 2018). Poukázal na § 50 ods. 4 Trestného zákona a § 419 ods. 3 Trestného poriadku. Súd z odpisu registra trestov a registra priestupkov odsúdeného zistil, že odsúdený viedol v skúšobnej dobe riadny život a nedopustil sa žiadnej protiprávnej činnosti. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd rozhodol o osvedčení sa obvineného sa v skúšobnej dobe.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky podal 28. mája 2018, sp. zn. XVI/1 Pz 165/18/1000-4, ministromi spravodlivosti podnet na podanie dovolania proti právoplatnému uzneseniu Okresného súdu Košice I z 9. februára 2018, sp. zn. 5T/2/2015, z dôvodu podľa § 371 ods. 2 Trestného poriadku. Generálny prokurátor podnet zdôvodnil tým, že preskúmaním veci zistil, že konštatovanie predsedu senátu Okresného súdu Košice I o existencii súhlasu prokurátora sa nezakladá na pravde. Postup podľa § 419 ods. 3 Trestného poriadku je možný v prípade pozitívneho rozhodnutia, pričom podmienkou je súhlas prokurátora, vyjadrený na základe žiadosti súdu po preskúmaní správania sa odsúdeného v skúšobnej dobe podmienienečného odsúdenia. V § 420 Trestného poriadku je upravený procesný postup týkajúci sa trestu odňatia slobody, ktorého výkon bol podmienienečne odložený. Hmotnoprávne podmienky, pokiaľ ide o túto formu podmienienečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody, sú upravené v § 49 a § 50 Trestného zákona. Opatrením generálneho prokurátora Slovenskej republiky, sp. zn. XIV/1 Gpt 2/2013-32 zo 14. marca 2013 bola v trestnej veci určená výnimka podľa § 51 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov, na základe ktorej bol prokurátor Krajskej prokuratúry v Prešove poverený ako vecne a miestne príslušný prokurátor na výkon prokurátorského dozoru v trestnom konaní. Prokurátor Krajskej prokuratúry Prešov ani žiadny iný prokurátor v pôsobnosti Krajskej prokuratúry Košice nebol Okresným súdom Košice I pred rozhodnutím o osvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe požiadaný o vyjadrenie a neudelil súhlas na postup podľa § 419 ods. 3 Trestného poriadku. Vzhľadom na tieto skutočnosti považoval za potrebné konštatovať, že právoplatné uznesenie Okresného súdu Košice I z 9. februára 2018, sp. zn. 5T/2/2015, o osvedčení sa obvineného v skúšobnej dobe podmienienečného odsúdenia, uloženého rozsudkom Okresného súdu Košice I z 20. januára 2015, sp. zn. 5T/2/2015, je nezákonné pre absenciu súhlasu prokurátora s rozhodnutím. Vzhľadom na to, že Okresný súd Košice I nepostupoval v súlade so zákonom a jeho rozhodnutie nemožno ponechať bez nápravy, považoval za nevyhnutné podanie dovolania podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu podľa § 371 ods. 2 Trestného poriadku.

Prokurátor Krajskej prokuratúry v Prešove sa k dovolaniu ministra spravodlivosti vyjadril tak, že v predmetnej trestnej veci bolo krajskej prokuratúre 20. februára 2018 doručené uznesenie Okresného súdu Košice I z 9. februára 2018, sp. zn. 5T/2/2018, ktorým bolo rozhodnuté podľa § 50 ods. 4 Trestného zákona s použitím § 419 ods. 3 Trestného poriadku o osvedčení sa odsúdeného Z. Z. v skúšobnej dobe podmienienečného odsúdenia uloženého rozsudkom Okresného súdu Košice I z 20. januára 2015, sp. zn. 5T/2/2015. Opatrením generálneho prokurátora zo 14. marca 2013, sp. zn. XIV/1 Gpt 2/13-32, bola v zmysle § 51 zák. č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre určená výnimka, na základe ktorej bol prokurátor Krajskej prokuratúry Prešov poverený ako vecne a miestne príslušný na výkon prokurátorského dozoru v trestnom konaní. Z výrokovej časti uznesenia Okresného súdu Košice I vyplýva konštatovanie predsedu senátu o existencii súhlasu prokurátora s osvedčením obvineného Z.

Z. podľa § 419 ods. 3 Trestného poriadku. Prokurátor Krajskej prokuratúry Prešov a žiaden iný prokurátor v pôsobnosti Krajskej prokuratúry Košice však Okresným súdom Košice I pred vyššie uvedeným rozhodnutím o osvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe nebol požiadaný o vyjadrenie a neudelil súhlas na postup podľa § 419 ods. 3 Trestného poriadku. Skonštatoval, že právoplatné uznesenie Okresného súdu Košice I z 9. februára 2018, sp. zn. 5T/2/2015, o osvedčení sa obvineného v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia je nezákonné, pre absenciu súhlasu prokurátora s takým rozhodnutím. Stotožnil sa s obsahom dovolania ministra spravodlivosti zo 6. augusta 2018 a pripojil sa k návrhu na procesný postup.

Obvinený Z. Z. sa k dovolaniu vyjadril prostredníctvom obhajcu tak, že Okresný súd Košice I uznesením z 9. februára 2018, sp. zn. 5T/2/2015, správne rozhodol, keď podľa § 419 ods. 3 Trestného poriadku z dôvodu v zmysle § 50 ods. 4 Trestného zákona vyslovil, že sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia uloženého rozsudkom Okresného súdu Košice z 20. januára 2015, sp. zn. 5T/2/2015 osvedčil. V predmetnom konaní neabsentuje súhlas prokurátora podľa § 419 ods. 3 Trestného poriadku. Podľa obvineného neboli splnené podmienky na dovolacie dôvody v zmysle § 371 ods. 2 Trestného poriadku, pretože v taxatívne určenom ustanovení sa o predmetnom porušení nič neuvádza. Zaujal názor o nesplnení podmienok na podanie dovolania, keďže takéto dôvody zákon neobsahuje. Navrhol, aby najvyšší súd na neverejnom zasadnutí uznesením podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie odmietol.

Proti uzneseniu okresného súdu o osvedčení sa obvineného v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia, uloženého rozsudkom Okresného súdu Košice z 20. januára 2015, sp. zn. 5T/2/2015, podal z dôvodu podľa § 371 ods. 2 Trestného poriadku dovolanie minister spravodlivosti Slovenskej republiky, pretože zastáva názor, že týmto rozhodnutím bol porušený zákon v § 419 ods. 3 Trestného poriadku a § 50 ods. 4 Trestného zákona v prospech obvineného Z. Z.. Minister spravodlivosti v dovolaní poukázal na to, že zo zápisnice o vyhostení cudzinca podľa § 444 ods. 1 Trestného poriadku z územia Slovenskej republiky cez vonkajšie hranice zmluvných strán Schengenskej dohody na č. 1. 2677 vyplýva, že obvinený Z. Z. bol vyhostený z územia Slovenskej republiky dňa 20. januára 2015. Minister spravodlivosti ďalej argumentoval tým, že postup súdu podľa § 50 ods. 4 Trestného zákona a § 419 ods. 3 Trestného poriadku je možný v prípade kladného rozhodnutia o osvedčení sa obvineného v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia, pričom podmienkou postupu je súhlas prokurátora, ktorý sa vyjadrí na základe žiadosti po preskúmaní správania odsúdeného v skúšobnej dobe. Rozhodnutie robí predseda senátu bez konania verejného zasadnutia. Z trestného spisu Okresného súdu Košice I, sp. zn. 5T/2/2015 vyplýva, že nebola splnená podmienka na vykonanie postupu súdu v zmysle § 419 ods. 3 Trestného poriadku z dôvodu absencie žiadosti súdu o vyjadrenie prokurátora a následného samotného súhlasu prokurátora k postupu súdu podľa § 419 ods. 3 Trestného poriadku napriek tomu, že v uznesení napádaného rozhodnutia predseda senátu daný súhlas prokurátora konštatuje. V napadnutom rozhodnutí došlo aj k zjavnej písárskej chybe, keď predseda senátu nesprávne skonštatoval, že skúšobná doba uplynula obvinenému 21. januára 2017, správne totiž uplynula 21. januára 2018. Uznesením Okresného súdu Košice I z 9. februára 2018, sp. zn. 5T/2/2015 a konaním, ktoré mu predchádzalo, došlo k porušeniu zákona ustanoveniami § 419 ods. 3 Trestného poriadku a § 50 ods. 4 Trestného zákona, ktoré porušenie zodpovedá dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 2 Trestného poriadku. Záverom dovolania minister spravodlivosti navrhol, aby najvyšší súd

- 1) podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že uznesením Okresného súdu Košice I, z 9. februára 2018, sp. zn. 5T/2/2015, (právoplatné toho istého dňa), bol porušený zákon v ustanoveniach § 419 ods. 3 Trestného poriadku a § 50 ods. 4 Trestného zákona,
- 2) podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnuté uznesenie Okresného súdu Košice I z 9. februára 2018, sp. zn. 5T/2/2015, zrušil a zrušil aj ďalšie rozhodnutia, obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad,
- 3) podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Okresnému súdu Košice I prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) preskúmal dovolanie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky a zistil, že dovolanie bolo podané v zákonnej lehote v

zmysle § 370 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku, splňa podmienky podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku a nie je dôvod na postup podľa § 382 písm. a), b), d), e) a f) Trestného poriadku.

Na verejnom zasadnutí postupom podľa § 381 Trestného poriadku najvyšší súd zistil, že dovolanie ministra spravodlivosti nie je dôvodné. Opakované pokusy o doručenie upovedomenia obvinenému na adresu jeho bydliska na Q. nebolo úspešné, o konaní verejného zasadnutia bol upovedomený jeho obhajca, preto súd vykonal verejné zasadnutie v zmysle § 390 Tr. por. v neprítomnosti obvineného.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok predstavuje výrazný zásah do inštitútu právoplatnosti, ktorá v pozícii základnej vlastnosti súdneho rozhodnutia predstavuje jeho nezmeniteľnosť a záväznosť ako prejav stability právnych vzťahov a právnej istoty v právnom štáte. Z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave výlučne zákonom taxatívne stanovených procesných a hmotnoprávnych väd, ktoré by svojím charakterom mohli mať vplyv na konanie a jeho procesný výsledok a ktoré je preto potrebné odstrániť.

Podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 podá minister spravodlivosti len na podnet. Podnet môže podať osoba, ktorej tento zákon nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1. Podľa § 369 ods. 2 Trestného poriadku. právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu môže dovolaním napadnúť z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 Trestného poriadku

- a) generálny prokurátor proti ktorémukoľvek výroku,
- b) obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Minister spravodlivosti podá dovolanie okrem dôvodov uvedených v odseku 1 aj vtedy, ak napadnutým rozhodnutím bolo porušené ustanovenie Trestného poriadku alebo osobitného predpisu o väzbe, Trestného zákona alebo Trestného poriadku o podmiennečnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, o výkone trestu, ktorého výkon bol podmiennečne odložený, o výkone zvyšku trestu po podmiennečnom prepustení alebo o výkone náhradného trestu odňatia slobody, ktorý bol uložený popri peňažnom treste.

Najvyšší súd z trestného spisu zistil, že Okresný súd Košice I napadnutým uznesením z 9. februára 2018, sp. zn. 5T/2/2015, podľa § 50 ods. 4 Trestného zákona s použitím § 419 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol o osvedčení sa obvineného Z. Z. v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Košice I z 20. januára 2015, sp. zn. 5T/2/2015. V zmysle § 419 ods. 3 Trestného poriadku rozhodnutie o tom, že sa odsúdený osvedčil môže predseda senátu urobiť so súhlasom prokurátora. Z trestného spisu okresného súdu je však nepochybné, že predseda senátu si súhlas s podmiennečným odsúdením od príslušného prokurátora nevyžiadal. Tiež je potrebné prisvedčiť námietke o zrejmej písárskej chybe, v zmysle ktorej obvinenému skúšobná doba uplynula až 21. januára 2018. Pochybenie súdu, keď pred rozhodnutím o osvedčení sa obvineného v skúšobnej dobe nevyžiadal stanovisko príslušného prokurátora je zrejme aj z vyjadrenia k dovolaniu z 28. augusta 2018, v ktorom vyšší súdny úradník skonštatoval, že podľa pokynu predsedu senátu, JUDr. Ľuboša Vereša vypracoval uznesenie o osvedčení sa odsúdeného Z. Z. v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Košice I, sp. zn. 5T/2/2015 z 20. januára 2015 a konajúcemu sudcovi predložil na podpis, bez súhlasu prokurátora Krajskej prokuratúry Prešov, potrebného v zmysle § 419 ods. 3 Trestného poriadku k vydaniu predmetného uznesenia. Ide o nedostatok, ktorý aj vzhľadom na množstvo vybavovanej agendy a pracovnú vyťaženosť prehliadol a na ktorý bol upozornený až následne, po zaslaní rozhodnutia účastníkom. Vyjadril vedomosť o pochybení, z ľudského hľadiska išlo o nedopatrenie, bez úmyslu spôsobiť vzniknutú situáciu.

V súvislosti s vyššie uvedeným dovolací súd považuje za potrebné v prvom rade uviesť, že je potrebné prisvedčiť dovolacej argumentácii ministra spravodlivosti Slovenskej republiky o tom, že prvostupňový súd jednoznačne pochybil, keď o osvedčení sa obvineného rozhodol podľa § 419 ods. 3 Trestného poriadku, tzv. „od stola“, napriek absencii súhlasu prokurátora k vydaniu takéhoto

rozhodnutia podľa § 50 ods. 4 Trestného zákona. Na druhej strane považuje dovolací súd za potrebné upriamiť pozornosť na to, že podľa § 50 ods. 5 Trestného poriadku ak súd do roka od uplynutia skúšobnej doby neurobil rozhodnutie podľa odseku 4 bez toho, že by odsúdený mal na tom vinu, má sa za to, že sa odsúdený osvedčil.

Vzhľadom na to, že od uplynutia skúšobnej doby podmieneného odsúdenia obvineného, určenej vyššie uvedeným rozsudkom Okresného súdu Košice I dňa 21. januára 2018 uplynul viac ako jeden kalendárny rok tak, ako to ustanovuje § 50 ods. 5 Trestného zákona, rozhodnutie dovolacieho súdu, ktorým v zmysle § 386 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku napadnuté rozhodnutie vzhľadom na porušenie § 419 ods. 3 Trestného poriadku a § 50 ods. 4 Trestného zákona zrušil (ako aj ďalšie rozhodnutia obsahovo nadväzujúce), možno považovať len za tzv. akademické rozhodnutie, a to práve vzhľadom na uplynutie zákonnej lehoty jedného roka od uplynutia skúšobnej doby, s ktorou zákon spája účinok spočívajúci vo vzniku zákonnej fikcie, že sa podmienene odsúdený osvedčil.

Keďže po zrušení napadnutého rozhodnutia okresného súdu dovolací súd zistil, že lehota jedného roka od skončenia skúšobnej doby ustanovená podľa § 50 ods. 5 Tr. zák. už uplynula bez zavinenia obvineného (ako vyplýva z vyššie uvedeného dôvodom bol nesprávny procesný postup okresného súdu), čím došlo k jeho osvedčeniu sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia zo zákona, nebol dôvod na to, aby dovolací súd prikazoval okresnému súdu vec na nové prerokovanie a rozhodnutie podľa § 388 ods. 1 Tr. por.

S poukazom na vyššie uvedené preto najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie :

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.